

Febiofest rozdal první Kristiány

PRAHA Ve Smetanově síni Obecního domu v Praze včera začal mezinárodní filmový festival Praha – Febiofest. Ceny Kristián za přínos světové kinematografii předal prezident filmového festivalu Fero Feinich slovenské herečce Emílii Vášáryové, která se na přehlídce představí ve filmu *Eva Nová*, italskému filmaři Marcu Bellocchiovi a španělské herečce Carmen Mauraové. V příštích dnech ceny Kristián přiveznouou ještě skotský herec Peter Mullan a bristýský scenárista Peter Morgan. Febiofest uvede do 25. března v Praze a poté v regionech celkem 150 filmů z 56 zemí. **Kul**

FOTO MAIRA - FRANTIŠEK VLČEK

Architekt jako lidská bytost

ačíst se do knihy architektovi Leopoldu Bauerovi, nominované na enu Litera, znamená učinit oměrně důležité rozhodnutí **tato monumentální studie** ude provázet čtenáře delší as. Nebude to ale v žádném hledu čas promarněný.

FILIP ŠENK

Když je řeč o architektech, kteří se podíleli na formu-lování i budování moder-ního světa, zazní obvykle jména Otto Wagnera, Adolfa Loose, Josefa Hoffmanna, Ludwiga Miesse van der Rohe, Le Corbusiera a jiných velikánů. Jen málokdy pozornost věnuována Leopoldu Bauerovi (1872–1938), byl podle ho návrhu postavená Reissgova la v Brně (1901–02) byla označoa-ána jako první moderní dům-československé monarchie.

Jindřich Vybrál, profesor um-um, označuje autora známého

opavského obchodního domu Bre-da za „kontroverzní, současně však mimořádně výraznou osob-nost středoevropské architektury 20. století“. Kontroverzní, protože namísto přesvědčeného a neutu-chačijícího kulturního boje za no-vou architekturu Bauer radikální postoje opustil ve prospěch ko-merčního a společenského úspě-chu nového historismu. Ostaně kontroverzí bylo v životě architek-ta více, včetně snahy podbízet se nastupující nacistické vládě. Vý-raznou osobností byl bezesporu, také, vždyť po Ottovi Wagnerovi zasedával místo profesora architek-tury na vídeňské akademii, i když jeho jmenování i působení (1913–19) se nedá v žádném ohle-du popsat jako nekonzistentní. Stu-denty i kolegy mu nebylo doporu-čováno, aby místo vůbec přijal, protože sám Wagner označil za svého nástupce Josefa Plečnicka.

A nyní se nacházíme v jádru kni-hy: ta je jednak klasickým velkým uměleckohistorickým vyprávěním, jednak vstřícnou úvahou o vlast-ní povaze moderny, a také o tom, jak ji vnímá historie umění. Reče-ko proste – kniha pokládá otázku,

proč dějiny umění jednoznačně upřednostňují Baueraovy souput-níky a spoližáky jako Adolfa Loose či Josefa Hoffmanna. Nepřistupje tím historie umění na rétoriku mo-dernistů, když dějiny architektury 20. století mnohdy popisuje jako sled toho, co bylo inovativní, radi-kální a pokrokové bez ohledu na vlastní architektonické kvality?

Jindřich Vybrál představuje Le-opolda Bauera v rámci spleti kon-krétních sociálních vazeb ať už na jedné straně s kolegy a teoretiky, či na druhé s klienty. Architekti z nich vystupuje jako skutečná lid-ská bytost, nikoli jako spravedlivý bojovník za utlačovanou pravdu ani jako zlovlný zrádce moderny. Objemná studie obecně odmítá jed-noduché dualismy, protiklady typu radikálové (dobří) – konzervativci (špatní). Skutečnost je vždycky mnohem barvitější než zavedená schémata. Bauer sice nedodržoval avantgardní ideologii ani formální jazyk, avšak nebyl ani zapouzdře-ným ideologem historismu, spojo-val v návaznosti na vědecké pozná-ní dějiny architektury se současný-mi možnostmi stavení. Jeho stav-by lze popsat jako projev odlišné-ho typu moderního myšlení, který dějiny umění dlouho vnímaly jako nedostatečně tvůrčí či nedůležitý pro další vývoj architektury.

Dobře vykreslená situace

Velkou předností knih Jindřicha Vybrála, ať vezmeme v úvahu tře-ba kratší studie sebrané v knize *Česká architektura na prahu mo-derní doby* (2002), či nedávnou knihu o Friedrichu Ohnmannovi (2013), je skutečnost, že autor je

Manželské etudy na syrský způsob

možné očekávat, že idenliv lidskoprávních filmů den svět ocení snímek, **erý sahá do bolavé rány, o Syrie**. Hlavní cenu získal m britského režiséra Seana. Calistera Syrská love oy.

JIRÍ PEŇAS

ekněme, že *Syrská love story* zachycuje parciální a pravděpodobně ne zcela pický „lokalis“ systésk skutečnos-Zachycuje rozpad vztahu ne-ela rovného páru (ta silnější je n žena) na matném pozadí syř-é občanské války. Možná právě důkovanost příběhu a zesoukro-tní vedly k úspěchu filmu. Před-**di „syrskou krizi“,** aniž by-om se o ní toho dozvěděli více, z bychom chtěli.

Bylo to dáno už okolnostmi niku. Britský filmař přijel oce 2009, tedy dva roky před puknutím občanské války, do ne s nejasnou představou, že e natočí film. Není bez význa-**1, že se pohyboval v přímořské** asti, ve městě Tartús, v části nejblížeji představě civilizova-

Je to takový... strange feeling. Ragħda Hassan se zpovídá.

FOTO Febio

né mediteránní a sekulární před-válečné Syrie – ta je dosti odlišná od archaického a „divočejšího“ zbytku země. Bloumání ho přive-**de do rodiny palestinského** „uprchlíka“ Ahmera (Který se už ale pravděpodobně v Syrii naro-dil.) Tento muž, protagonistista fil-mu, není nijak blíže specifikován, nevíme, co vlastně dělá, jaké jsou jeho politické názory. Žije se svý-mi dětmi v relativně slušném stan-dardu, který není příliš odlišný od prosího průměru evropského.

Rodina je v něčem zvláštní: čeká na svou uvažnou matku jako manželku. S ní vedou telefonic-

kný. Svěho muže evidentně pře-sahuje. Kouří jednu cigaretu za druhou, pije víno, po nějakém muslimském oděvu ani stopa – v celém filmu není o islámu zmín-ka, jako by v té zemi neexistoval a režisérovi nestál za zmlínku.

Problém totiž je, že režisérovi za zmlínku nestálo mnohé. Poříž je v samotné komunikaci. Ta je přitom pro jeho metodu časosčer-ného (návršního) dokumentu klíčová. Režisér nemluví arab-sky, nemá ani tlumočnický, Ahmer mluví lamanou angličti-nou, Ragħda je na tom ještě hůř. Nejlépe mluví anglicky jeden ze synů. Přesto režisér nutí aktéry,

aby se před ním snažili vypovídat ze svých pocitů, vyprávějí, co je nového, jak žijí. Výsledkem je, že vedle trápení nad situací v Syrii sledujeme i trápení s vyjádřením. Velmi by nás zajímalo, co si Ragħda myslí o poměrech, o tom, kam může konflikt vést, o sobě samé. Ve skutečnosti sledujeme hlavně její zápas s nalezením zá-kladních výrazů. Přitom je jasné, že tak inteligentní žena by měla o čem mluvit, takhle je to žena re-dukovaná.

Ne že by se přitom toho v živo-tě rodiny stalo za ty roky, co ji re-žisér navštěvuje, málo. Někdy v roce 2012 uprchnou do Libano-

Dívat se a vyprávět

MARTA ŠVAGROVÁ redaktorka LN

KOLEM DOKOLA

V časech, kdy se i do lé-kámy jezadí autem, není neobvyklé, že třeba pražské děti – i ty už dospívají-cí – neteří z Václavského ná-městí k Vltavě. Točí se dokola a v panice berou na pomoc mo-bili... Netěba je peskovat, vyči-nit se musí jejich rodičům. Je zřejmé, že s dětmi nepodnikají vycházky po městě, jež je plné historie a v němž se to napínávy-mi příběhy jen hemží, stačilo by ukazovat a vyprávět.

Ne každý je ovšem schopen poutené vést s dětmi zvidavý dialog, ale knižku si na pomoc snad vzít může. Je jích spousta, staré osvědčené a podrobné, ale i nové. Třebá *Praha v srdci*, v níž známá a ceněná ilustrátorka a autorka knih pověřšinou s historickými náměty Renáta Fučíková shrnázdila 189 „pří-běhů, města a lidí“, které se v Praze odehrály v posledních dvou stích letích (vydal Prah).

Učtíte si autorka, nekladla za cíl detailní historickou studii, „jen“ ve zkratce vystihla podstatné momenty v dějinách mēsta a lidí, kteří v něm tu lépe, tu hůře žili a tvořili. Věnuje se městu po jednotlivých čtvrtích, přibližuje budování, války i povodně, které se tu odehrály, představuje osobnosti, ať šlo o krále, nebo o výrobce kotlí či zakladatele špitálu i sadu, cuk-rovanu či pivovárny, vynálezce, umělce nebo politiky. Činí tak neášlně, nejsilnější příběhy vykresluje formou zvláštních komiksů celé, jiné krátce popi-še...

Nevyhubá se nepřijmým tématům, jež minulé století do zdejší reality přinesla, a tam nej-spíš nastupuje role dospělých: kniha může být inspirací pro ce-lou rodinu, může velkým osvě-žit panatí (doplnit, co nevědějí) a pomoci nasměrovat zájem dětí o to, co se v Praze, a tedy v jejich zemi kdy důležitého sta-lo, postavilo, ale i pokazilo a co stojí za to prozkoumat třeba podobněji. Už proto, že dí-sledky toho všeho prožíváme i dnes.

Ceny za design s Tonyou Graves

PRAHA V přímém přenosu ČT art budou v sobotu 19. března uděle-ny ceny Czech Grand Design. Ceremoniál ve Slavovském diva-dle bude uvádět herec Roman Zach, ohlášeno je také vystoupe-ní klavírníky Michala Nejtky, zpě-vačky Tonyi Graves a operního pěvce Tomáše Krejčího. Ze 134 nominovaných projek-tů a autorů vybralo letos vítěze v devíti kategoriích cen Czech Grand Design třiapadesát nezá-visících odborníků sdružených v Akademii designu České re-publiky. Během slavnostního večera bude vyhlášena také cena veřejnosti. **Kul**

inzerce

KODL G A L E R I E

Srdčně Vám děkujeme za důvěru a přízeň, na jejíchž základech jsme společně dosáhli historicky nejuspěš-nější aukce v ČR a zároveň si Vám dovolujeme oznámit, že přijímáme obrazy do následující aukce.

Národní 7, Praha 1 | www.galeriakodl.cz tel.: +420 231 512 728, +420 602 327 669

